

Statsbudsjettet 2025 (kapitler fordelt til transport- og kommunikasjonskomiteen)

NHO Reiseliv takker for muligheten til å gi våre kommentarer til neste års statsbudsjett. Vi er den største arbeidsgiver- og næringsorganisasjonen for reiselivet i Norge med over 3 800 medlemsbedrifter. Våre medlemmer driver med overnatting, servering, camping og opplevelser. Og vi har over 100 medlemsbedrifter som driver med bilutleie. Tilgjengeligheten som sikres gjennom gode transportårer, båt, ferge, buss, fly og bil er en vesentlig faktor for verdiskaping i norsk reiseliv. Uten god samferdsel og transport forsvinner mye av grunnlaget for drift i norsk reiseliv.

Våre hovedpunkter til denne høringen av statsbudsjettet for 2025 er

- Regjeringen varsler i Prop 1 LS at den ønsker å skjerme drosjenæringen fra de allerede innførte reglene om tilbakeføring av mva. NHO Reiseliv mener argumentasjonen som brukes for dette i aller høyeste grad også gjelder leiebilbransjen og mener endringen som varsles for drosjenæringen også må omfatte leiebilbransjen.
- Inkluder bilutleie i det grønne skiftet! NHO Reiseliv ønsker en endring i dagens lovverk om fritak for merverdiavgift ved leasing av elbiler og omsetning av elbilbatterier i Merverdiavgiftsloven § 6-8 til også å omfatte korttidsutleie av elbil under 30 dager.

Tilbakeføring av merverdiavgift (Kap 16 – prop 1 LS – Skatt og avgift) Leiebil må likebehandles med drosje

NHO Reiseliv ser at regjeringen ønsker skjerme drosjenæringen (persontransport) fra de allerede innførte reglene om tilbakeføring av mva., for å bidra til å sikre et godt drosjetilbud over hele landet og en bærekraftig drosjenæring. Videre argumenteres det for at disse kjøretøyene har en mer intensiv bruk.

Disse to forholdene gjelder i aller høyeste grad for leiebilbransjen, og det fremstår for NHO Reiseliv og våre medlemmer innen bilutleie som overraskende at regjeringen ikke velger å likebehandle disse to næringene, som står i samme særstilling når det gjelder fradragsrett for mva. på personkjøretøy.

NHO Reiseliv ber derfor om at endringen som varsles for drosjenæringen, hvor den skjerms fra de innførte reglene om tilbakeføring av mva., også omfatter leiebilbransjen.

Regjeringen skriver at den vil gjeninnføre de tidligere sjablongreglene for personkjøretøy som benyttes som drosjer, og skriver at "Ettersom en slik gjeninnføring reiser en del spørsmål som må utredes nærmere, tar regjeringen sikte på å komme tilbake til Stortinget med forslag til nye regler i Revidert nasjonalbudsjett 2025. Dette er en svært urimelig forskjellsbehandling av korttidsutleiebransjen, og fremstår for oss som svært lite næringsvennlig politikk som fordyrer og kompliserer driften for bildeling/leiebil.

Når **Skatteetaten i sitt høringssvar til endringen mente daværende regler for korttidsutleie(leiebil) fungerte godt** og at man kunne skille ut leasing i en egen bestemmelse, er det svært overraskende at man nå foreslår å gjeninnføre reglene kun for drosjenæringen og ikke leiebil. Finansdepartementet erkjente at en egen løsning var teknisk mulig å gjøre, og bekrefter dette med endringen de foreslår for drosje/persontransport. Endringene må utvides til å gjelde også leiebil/bildeling.

Under er NHO Reiselivs hovedinnvendinger til endringen som ble foretatt i revidert nasjonalbudsjett for 2024. Disse gjelder fortsatt. **Ser man på disse poengene som trekkes frem, fremstår det nærmest uforståelig at ikke også leiebil skal kunne inkluderes i endringen som regjeringen nå foreslår for drosje.**

- Skatteetaten mener dagens regler for korttidsutleie fungerer godt og at man kan skille ut leasing i en egen bestemmelse. Dette erkjenner også Finansdepartementet er teknisk mulig å gjøre. NHO Reiseliv anbefaler på det sterkeste at dette gjøres.
- Forslaget innebærer en svært drastisk endring av leiebilbransjens rammebetingelser som vil øke deres kostnader med flere hundre millioner kroner og føre til et dårligere tilbud av leiebil i Norge.
- Gjennom at forslaget reduserer tilgjengeligheten til gode og nødvendige transportløsninger for reiselivet og forverrer konkurransesituasjonen opp mot våre naboland, er forslaget i direkte motstrid med regjeringens eksportsatsing på reiselivet
- En slik forverring har negativ påvirkning på driftsmargin, økonomisk bærekraft, arbeidsplasser og levedyktigheten til flere bedrifter. Det vil i tillegg ha en negativ effekt på det norske reiselivsproduktets tilgjengelighet, særlig i distriktene.
- Leiebilbransjen kan dokumentere at medlemmene innberetter mer utgående merverdiavgift enn de får fradragsført inngående merverdiavgift ved kjøp eller leasing av leiebil. Det er ikke riktig å si at dagens regler innebærer en subsidiering av bransjen. Situasjonen er heller motsatt ved at leiebilbransjen ikke kan fradragsføre merverdiavgift ved kjøp av elbiler under 500.000, men er pliktig til å innkreve merverdiavgift på alle leieforhold under 30 dager.
- Det har ikke kommet noen føringer for hvordan markedsverdi skal settes, og månedlig kostnad vil nå kunne bli et bevegelig mål. Forslaget er derfor i direkte motstrid med regjeringens ambisjon om forenkling for næringslivet.
- Dersom man ønsker å øke andelen elbiler hos leiebil og bildelingsaktørene, er det feil virkemiddel å øke avgiftene, øke administrasjonskostnadene og dermed redusere driftsmarginen. Er økt innkjøp av elbil hos disse aktørene ønskelig, bør korttidsutleie av elbil, på lik linje med kjøp og leasing, gis nullmoms.

Merverdiavgift korttidsutleie bil

Bildeling og korttidsutleie/leiebil henger etter i arbeidet med å elektrifisere bilparken. Dette skyldes i hovedsak fraværet av mva.-fritaket som har vært utslagsgivende i det ordinære nybilmarkedet. Skillet er u hensiktsmessig og bidrar til en lav elbilandel innen korttidsleie.

Der hvor andelen innkjøpte elbiler i privatmarkedet nå er langt over 90 %, henger leiebilmarkedet, på grunn av ugunstige rammebetingelser, etter med ca 41 % elbilandel i år. Dette er biler som ofte kjører vesentlig flere kilometer sammenlignet med privateide biler. Derfor vil en elektrifisering av dette markedet bidra kraftig i arbeidet med å kutte utslipp. Våre estimater tilsier at ved utgangen av 2023 var fortsatt kun mellom 20-25 % av korttidsleieflåten elektrifisert.

NHO Reiseliv foreslår derfor å endre Merverdiavgiftsloven § 6-8 til også å omfatte korttidsutleie av elbil under 30 dager. Vi ber med andre ord om at utleie av elbiler under 30 dager likebehandles med utleie av elbiler over 30 dager i avgiftspolitikken.

Avgiftsreglene rundt innkjøp og korttidsutleie av elektrisk bil gjør at prisen ut til kunde oppleves som høy, som igjen gjør at kunden i stor grad etterspør fossile alternativer fremfor elektrisk når de skal leie bil.

For eksporten av grønt, norsk reiseliv vil dette også være gunstig. Et mva-fritak for korttidsutleie av elbil vil påvirke alle tre faktorer som påvirker den norske reiselivsnæringens konkurranseposisjon: Innholdet blir mer attraktivt gjennom økt tilbud av utslippsfrie alternativer, tilgjengeligheten ivaretas og gjøres enda mer utslippsfri og prisen på det utslippsfrie alternativet blir enda mer konkurransedyktig.

Avinor og avgifter – dyrere fly betyr redusert tilgjengelighet

I budsjettforslaget reduseres flypassasjeravgiften for reiser innen EØS fra 85 til 60 kroner, tilsvarende 600 mill. Samtidig varsles en vekst i lufthavnavgiftene utover den generelle kostnadsveksten gjennom et bindende avgiftsvedtak som skal gjelde for inntil fem år. En gigantregning på mer enn 1,5 milliarder kroner ligger p.t. an til å ende opp hos flypassasjerene og flyselskapene.

NHO Reiseliv er bekymret for at det skal bli dyrere å fly til og i Norge, som vil ha negative effekter på norsk reiselivs konkurransevne og også forverre rammevilkårene for eksport av norsk reiseliv, som er et satsningsområde for regjeringen.

For utdypende argumentasjon vises det til høringsvar fra NHO Luftfart til transport- og kommunikasjonskomiteen

MVH NHO Reiseliv